

॥ વચનામૃત ॥

ગઢડા પ્રથમ ૧ : અખંડ વૃત્તિનું

નિજૈર્વચોડમૃતૈલોકેડતર્પયદ્યો નિજાશ્રિતાન્ ।

પ્રીતો નઃ સર્વદા સોડસ્તુ શ્રીહરિર્ધર્મનન્દનઃ ॥

સંવત ૧૮૭૬ના માગશર સુદિ ૪ ચતુર્થીને દિવસ શ્રીજીમહારાજ શ્રીગઢડા મધ્યે દાદાખાચરના દરબારમાં સાધુની જાયગાને વિષે રાત્રિને સમે પધાર્યા હતા અને સર્વ શ્વેત વસ્ત્ર ધારણ કર્યા હતાં અને પોતાના મુખારવિંદની આગળ સાધુ તથા દેશદેશના હરિભક્તની સભા ભરાઈને બેઠી હતી.

પછી શ્રીજીમહારાજે પ્રશ્ન પૂછ્યું જે, “સર્વ સાધનમાં કયું સાધન કઠણ છે?” ત્યારે સર્વ બ્રહ્મચારી, સાધુ તથા ગૃહસ્થ તેમણે પોતાની સમજણ પ્રમાણે ઉત્તર કર્યો પણ થયો નહીં. પછી શ્રીજીમહારાજ બોલ્યા જે, “લ્યો, અમે ઉત્તર કરીએ જે, ભગવાનના સ્વરૂપમાં મનની અખંડ વૃત્તિ રાખવી તેથી કોઈ સાધન કઠણ નથી. અને જે મનુષ્યના મનની વૃત્તિ ભગવાનના સ્વરૂપમાં અખંડ રહે છે તેને તેથી બીજી અધિક પ્રાપ્તિ શાસ્ત્રમાં કહી નથી. કાં જે, ભગવાનની મૂર્તિ છે તે તો ચિંતામણિ તુલ્ય છે. જેમ ચિંતામણિ કોઈક પુરુષના હાથમાં હોય તે પુરુષ જે જે પદાર્થને ચિંતવે તે તે પ્રાપ્ત થાય છે; તેમ ભગવાનની મૂર્તિને વિષે જેના મનની અખંડ વૃત્તિ રહે છે તે તો જીવ, ઈશ્વર, માયા અને બ્રહ્મ એમના સ્વરૂપને જો જોવાને ઇચ્છે તો તત્કાળ દેખે છે તથા વૈકુંઠ, ગોલોક, બ્રહ્મમહોલ એ આદિક જે જે ભગવાનનાં ધામ છે તેને પણ દેખે છે. માટે ભગવાનના સ્વરૂપમાં અખંડ વૃત્તિ રાખવી તેથી કોઈ કઠણ સાધન પણ નથી અને તેથી કોઈ મોટી પ્રાપ્તિ પણ નથી.”

ત્યાર પછી હરિભક્ત શેઠ ગોવર્ધનભાઈએ શ્રીજીમહારાજ પ્રત્યે પ્રશ્ન પૂછ્યું જે, “જેને ભગવાનની માયા કહે છે તેનું રૂપ શું છે?” પછી શ્રીજીમહારાજ બોલ્યા જે, “ભગવાનનો ભક્ત હોય તેને ભગવાનની મૂર્તિનું ધ્યાન કરતાં જે પદાર્થ આડું આવીને આવરણ કરે તેને માયા કહીએ.”

પછી મુક્તાનંદ સ્વામીએ પ્રશ્ન પૂછ્યું જે, “ભગવાનનો ભક્ત જ્યારે પંચભૂતના દેહને મૂકીને ભગવાનના ધામમાં જાય છે, ત્યારે તે કેવા દેહને પામે છે?” ત્યારે શ્રીજીમહારાજ બોલ્યા જે, “ધર્મકુળને આશ્રિત એવો જે ભગવાનનો ભક્ત છે તે ભગવાનની ઇચ્છાએ કરીને બ્રહ્મમય દેહને પામે છે. અને જ્યારે દેહને મૂકીને ભગવાનના ધામ પ્રત્યે જાય છે ત્યારે કોઈક તો ગરુડ ઉપર બેસીને જાય છે અને કોઈક તો રથ ઉપર બેસીને જાય છે અને કોઈક તો વિમાન ઉપર બેસીને જાય છે. એવી રીતે ભગવાનના ભક્ત ભગવાનના ધામમાં જાય છે, તેને યોગસમાધિવાળા છે તે પ્રત્યક્ષ દેખે છે.”

પછી વળી હરિભક્ત ઠક્કર હરજીએ શ્રીજીમહારાજને પૂછ્યું જે, “કેટલાક તો ઘણા દિવસ સુધી સત્સંગ કરે છે તો પણ તેને જેવી પોતાના દેહ અને દેહના સંબંધીને વિષે ગાઢ પ્રીતિ છે, તેવી સત્સંગમાં ગાઢ પ્રીતિ નથી થાતી તેનું શું કારણ છે?” પછી શ્રીજીમહારાજ બોલ્યા જે, “એને ભગવાનનું માહાત્મ્ય સંપૂર્ણ જાણ્યામાં આવ્યું નથી. અને જે સાધુને સંગે કરીને ભગવાનનું માહાત્મ્ય પરિપૂર્ણ જાણ્યામાં આવે છે તે સાધુ જ્યારે પોતાના સ્વભાવ ઉપર વાત કરે છે ત્યારે તે સ્વભાવને મૂકી શકતો નથી અને તે વાતના કરનારા જે સાધુ તેનો અવગુણ લે છે, તે પાપે કરીને સત્સંગમાં ગાઢ પ્રીતિ થાતી નથી. કાં જે, અન્ય સ્થળને વિષે જે પાપ કર્યા હોય તે સંતને સંગે કરીને જાય અને સંતને વિષે જે પાપ કરે છે તે પાપ તો એક સંતના અનુગ્રહ વિના બીજા કોઈ સાધને કરીને ટળતાં નથી. તે શાસ્ત્રમાં કહ્યું છે જે,

અન્યક્ષેત્રે કૃતં પાપં તીર્થક્ષેત્રે વિનશ્યતિ ।

તીર્થક્ષેત્રે કૃતં પાપં વજ્રલેપો ભવિષ્યતિ ॥

“તે માટે સંતનો અવગુણ જો ન લે તો એને સત્સંગમાં દૃઢ પ્રીતિ થાય.”

॥ ઇતિ વચનામૃતમ્ ॥ ૧ ॥

॥ THE VACHANAMRUT ॥

GADHADA I-1 : Continuously Engaging One's Mind on God

Nijair-vacho'mrutair-loke'tarpayadyo nijāshritān |
prīto nah sarvadā so'stu shrī-harir-dharmanandanah ||

On the night of Māgshar sudi 4, Samvat 1876 [21 November 1819], Shriji Mahārāj had come to the residential hall of the sādhus in Dādā Khāchar's darbār in Gadhadā. He was dressed entirely in white clothes. At that time, an assembly of sādhus as well as devotees from various places had gathered before Him.

Thereupon Shriji Mahārāj asked, "Which is the most difficult of all spiritual endeavors?"

The brahmachāris, sādhus and householders answered according to their own understanding, but none could give a satisfactory reply.

Shriji Mahārāj then said, "Allow Me to answer. There is no spiritual endeavor more difficult than to continuously engage one's mind on the form of God. The scriptures state that there is no greater attainment for a person whose mind's vrutti is constantly focused on the form of God, because the form of God is like a chintāmani. Just as a person who possesses a chintāmani attains whatever he desires, a person whose mind's vrutti is constantly focused on the form of God can instantly see, if he so wishes, the forms of jiva, ishwar, māyā and Brahma. He can also see Vaikunth, Golok, Brahmamahol and the other abodes of God. Therefore, there is no spiritual endeavor more difficult nor is there any greater attainment than to continuously engage one's mind on the form of God."

Thereafter, the devotee Govardhanbhāi Sheth asked Shriji Mahārāj, "What is the nature of God's māyā?"

Shriji Mahārāj replied, "Māyā is anything that obstructs a devotee of God while meditating on God's form."

Then Muktānand Swāmi inquired, “What type of body does a devotee of God attain when he leaves his physical body, which is composed of the five bhuts, and goes to the abode of God?”

Shriji Mahārāj answered, “A devotee who has sought refuge in Dharmakul will attain, by the wish of God, a divine body composed of Brahma. When such devotees leave their body and go to the abode of God, some go by sitting on Garud, some go by sitting on a chariot and some go by sitting on a celestial vehicle. This is how they reach the abode of God. Those who have mastered yogic samādhi can actually witness these events.”

Thereafter, the devotee Harji Thakkar asked Shriji Mahārāj, “Some have been practicing satsang for quite some time, yet they do not harbor the same profound love for the Satsang fellowship as they do for their own body and relatives. What is the reason for this?”

Shriji Mahārāj explained, “Such a person has not fully realized the greatness of God. Consequently, when the Sant - by whose association God’s greatness is fully realized - talks to him about his swabhāvs, the person is not able to overcome them. Instead, he bears an aversion towards the Sant. It is due to this sin that he does not develop intense love for the Satsang fellowship. After all, sins committed elsewhere are washed away through association with the Sant, but sins committed against the Sant are washed away only by the grace of the Sant himself, not by any other means. The scriptures also state:

Anya-kshetre krutam pāpam teerth-kshetre vinashyati |
Teertha-kshetre krutam pāpam, vajra-lepo bhavishyati ||

“Therefore, if one does not bear an aversion towards the Sant, one develops profound love for the Satsang fellowship.”

Vachanamrut || 1 ||

